

Het Milieuhand- havingsdecreet

Het reeds eerder aangekondigde Milieuhandhavingsdecreet werd op 21 december 2007 goedgekeurd door het Vlaamse Parlement. Officieel is het Milieuhandhavingsdecreet betiteld als Titel XVI "Toezicht, handhaving en veiligheidsmaatregelen" van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

Met het Milieuhandhavingsdecreet wordt beoogd om een einde te maken aan de fragmentarische regelgeving met betrekking tot de handhaving in het milieurecht onder andere met betrekking tot luchtverontreiniging, oppervlaktewateren, geluidshinder, grondwater, afvalstoffen, milieuvergunning en bodem. Het Mestdecreet van 22 december 2006 is evenwel niet opgenomen in het Milieuhandhavingsdecreet.

Het Milieuhandhavingsdecreet is nog niet in werking getreden. Dit zal pas gebeuren nadat een aantal uitvoeringsbesluiten zijn goedgekeurd. Dit wordt verwacht begin 2009.

Het Milieuhandhavingsdecreet bevat een aantal nieuwigheden:

- het onderscheid tussen milieu-inbreuken en milieumisdrijven;
- de oprichting van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving;
- de toezichthouders en hun rechten;
- de keuze voor bestuurlijke handhaving;
- het Milieuhandhavingscollege

Milieu-inbreuken en milieumisdrijven

De milieu-inbreuken zijn minder ernstige inbreuken op administratieve verplichtingen die geen schade aan mens of milieu veroorzaken bv. het laattijdig bezorgen door een exploitant aan de milieu-administratie van het milieujaarverslag.

De milieu-inbreuken zullen worden opgenomen in een lijst van de Vlaamse Regering.

Dergelijke inbreuken kunnen worden afgehandeld met een louter aanmaning door de toezichthouder of door de oplegging van bestuurlijke maatregelen en/of (exclusieve) bestuurlijke geldboeten (cfr. infra).

Milieumisdrijven zijn ernstige inbreuken zoals illegale emissies, alle verrichtingen met afvalstoffen, of de handelingen die afbreuk doen aan een efficiënte organisatie van de handhaving bv. het opzettelijk niet uitvoeren, betalen of negeren van opgelegde bestuurlijke maatregelen, bestuurlijke geldboeten en veiligheidsmaatregelen. Milieumisdrijven worden gesanctioneerd met een alternatieve bestuurlijke geldboete wanneer er geen strafrechtelijke behandeling volgt. Ook kan er een voordeelontneming worden bevolen.

De Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving

Er wordt eveneens een gewestelijke raad opgericht voor de milieuhandhaving, te weten de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving.

Hierdoor dient een gecoördineerd milieuhandhavingsbeleid tot stand te komen. Deze Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving zal jaarlijks een milieuhandhavingsprogramma opstellen. Zij zal eveneens handhavingsprotocollen tussen de verschillende handhavingsactoren kunnen afsluiten en opvolgen.

Toezichthouders

Het Milieuhandhavingsdecreet bepaalt wie toezichthouder kan zijn en voor welk territorium.

Het bepaalt eveneens over welke rechten zij beschikken zoals het toegangsrecht om plaatsen te betreden, het recht op inzage en kopie van zakelijke gegevens, rechten van monsternamen en analyse, het onderzoeken van transportmiddelen, recht op bijstand door de politie, etc.

Bestuurlijke handhaving en sancties

Het uitgangspunt van het Milieuhandhavingsdecreet bestaat verder in een uitdrukkelijke keuze voor bestuurlijke handhaving in de

plaats van strafrechtelijke handhaving.

Het Milieuhandhavingsdecreet bevat verschillende vormen van bestuurlijke maatregelen die door de bevoegde toezichthouders kunnen worden opgelegd:

1. het bevel tot staking: dit is een bevel vanwege de bevoegde toezichthouder aan de vermoedelijke overtreder om de milieu-inbreuk of het milieumisdrijf te beëindigen (bv. de onmiddellijke stopzetting van een niet vergunde afvalwaterlozing);
2. het bevel tot regularisatie: dit is een bevel vanwege de bevoegde toezichthouder aan de vermoedelijke overtreder om bepaalde maatregelen te nemen met de bedoeling een milieu-inbreuk of milieumisdrijf te beëindigen, zijn gevolgen ongedaan te maken en herhaling ervan te voorkomen (bv. het bevel om een bepaalde vergunning aan te vragen);
3. de bestuursdwang: hier treedt de bevoegde toezichthouder zelf feitelijk op tegen de vastgestelde milieu-inbreuk of het milieumisdrijf (bv. verzegeling van bedrijfsinstallaties).

Het zijn geen sancties en ze beogen het herstel van het geschonden leefmilieu.

Naast de bestuurlijke maatregelen zijn er ook bestuurlijke sancties.

Deze bestuurlijke sancties zullen de vorm aannemen van alternatieve, dan wel exclusieve bestuurlijke geldboeten.

Milieu-inbreuken zijn gedepenaliseerd en kunnen dus enkel nog bestuurlijk gesanctioneerd worden door de exclusieve bestuurlijke geldboeten.

Milieumisdrijven worden strafrechtelijk gesanctioneerd tenzij de procureur des Konings beslist binnen een bepaalde termijn om het misdrijf niet strafrechtelijk te behandelen.

Als de procureur beslist om niet strafrechtelijk te behandelen, komt de strafvordering voor het betrokken feit te vervallen. Er kan dan enkel nog een alternatieve bestuurlijke geldboete worden opgelegd door de gewestelijke entiteit.

De toezichthouders behouden steeds de mogelijkheid om hogervermelde bestuurlijke maatregelen te treffen teneinde de schade aan het leefmilieu stop te zetten en/of te herstellen.

Milieuhandhavingscollege

De bestuurlijke geldboeten worden opgelegd door de gewestelijke entiteit. Het Milieuhandhavingsdecreet voorziet eveneens in de oprichting van een administratieve rechtscollège, te weten het Milieuhandhavingscollege, dat uitspraak doet over de beroepen tegen de beslissingen van de gewestelijke entiteit waarbij een alternatieve of exclusieve bestuurlijke geldboete wordt opgelegd.

Bert Luyten, advocaat-vennoot Laurius Advocaten